

Työterveyslaitos

Riskinarviointi ja työpaikkaselvitys

Mika Liuhamo, tuotepäällikkö
Sari Wuolijoki, erikoislääkäri

Riskien arviointi puhuttaa työpaikoilla

Asiakas kysyy

- Tuleeko yrityksen tehdä *erillinen* riskienkartoitus, jos työterveys-huollon työpaikkaselvityksessä käydään nämä asiat läpi (kuten useissa pienissä yrityksissä tehdään)?
- Onko yrityksen *koolla* merkitystä?

Työn vaarojen selvittäminen ja arviointi on **työnantajan velvollisuus**

- Vastuuta **ei voi** ulkoistaa (esim. työterveyshuollolle).
- Tarvittaessa on käytettävä ulkopuolista asiantuntijaa.

TPS **ei sellaisenaan** ole riskien arviointi

- Antaa työnantajalle toimenpide-ehdotuksia, mutta ei useinkaan priorisoi niitä.
- Tehdään yhteistyössä työnantajan ja työterveys-huollon kesken, mutta vetovastuu ja päätösvalta on työnantajalla.

Työpaikan **koolla** ei ole merkitystä

- Työterveyshuolto on usein yhteistyön aktiivisempi osapuoli varsinkin pienissä yrityksissä.

Lähtökohdat

Työnantajan työsuojeluvastuu

Työnantaja - Työsuoja.fi - Työsuojeluhallinto

Työnantajaa koskee varsin laaja huolehtimisvelvoite

- Toimialan tuntevan työnantajan **oletetaan olevan selvillä** teettämänsä työn ja toimialan vaara- ja haittatekijöistä sekä niiden torjunnasta.

Työnantaja vastaa työpaikan ja työympäristön turvallisuudesta

- huolehtimalla työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä
- **ottamalla huomioon** työhön, työolosuhteisiin, muuhun työympäristöön sekä työntekijän henkilökohtaisiin edellytyksiin liittyvät seikat
- **tarkkailemalla** työympäristöä, työyhteisön tilaa, työtapojen turvallisuutta sekä toimenpiteiden vaikutusta työn turvallisuuteen ja terveellisyyteen.

Työn vaarojen selvittäminen ja arviointi

- Työn vaarojen arviointi eli *riskien arviointi* on keskeinen työpaikalla tehtävä menettely, jota myös työsuojeluviranomainen valvoo.
 - Vuosittain työn vaarojen arviointia on valvottu noin 12 000 tarkastuksella. Kaikkiaan korjattavaa on havaittu noin 40 %:ssa tarkastuksista (2019).
- Laki ei määrittele tarkemmin miten arviointi tulee tehdä, tai miten ja mihin sitä käytetään. Tämä antaa työnantajalle **päätösvaltaa** ja **vastuuta** asian hoitamiseksi.
- Työpaikalla tulee kuitenkin paikallisesti sopia, mikä katsotaan riittäväksi. Kysymys on myös tarkoituksenmukaisuudesta ja resursseista.

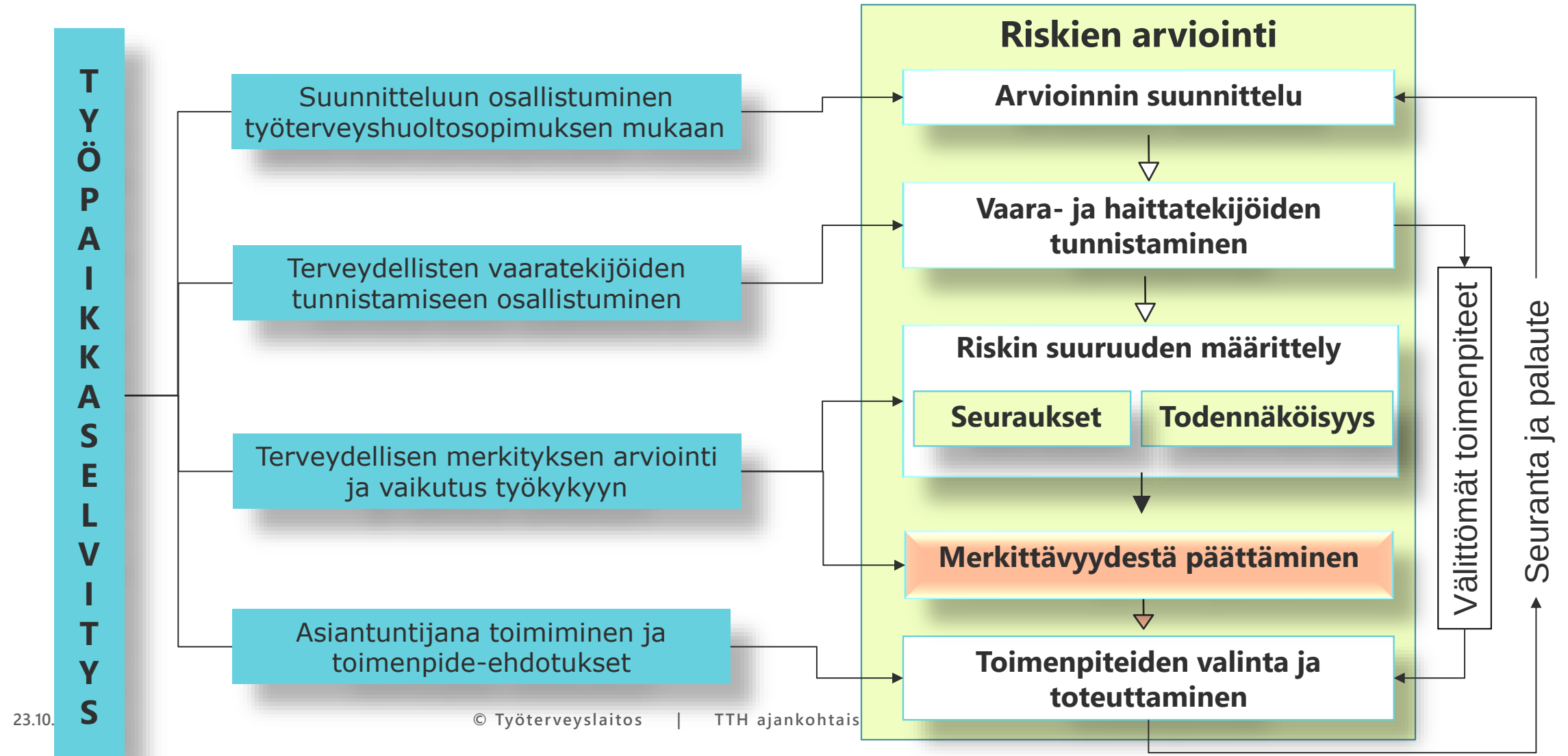
Miten vaatimuksia tulkitaan?

- ...riittävän järjestelmällisesti selvitettävä ja tunnistettava.
- ...jos ei ole tarvittavaa riittävää asiantuntemusta, on käytettävä ulkopuolisia asiantuntijoita.
- ...tarkistettava olosuhteiden olennaisesti muuttuessa.

Prosessi

Työpaikkaselvitys ja riskien arviointi

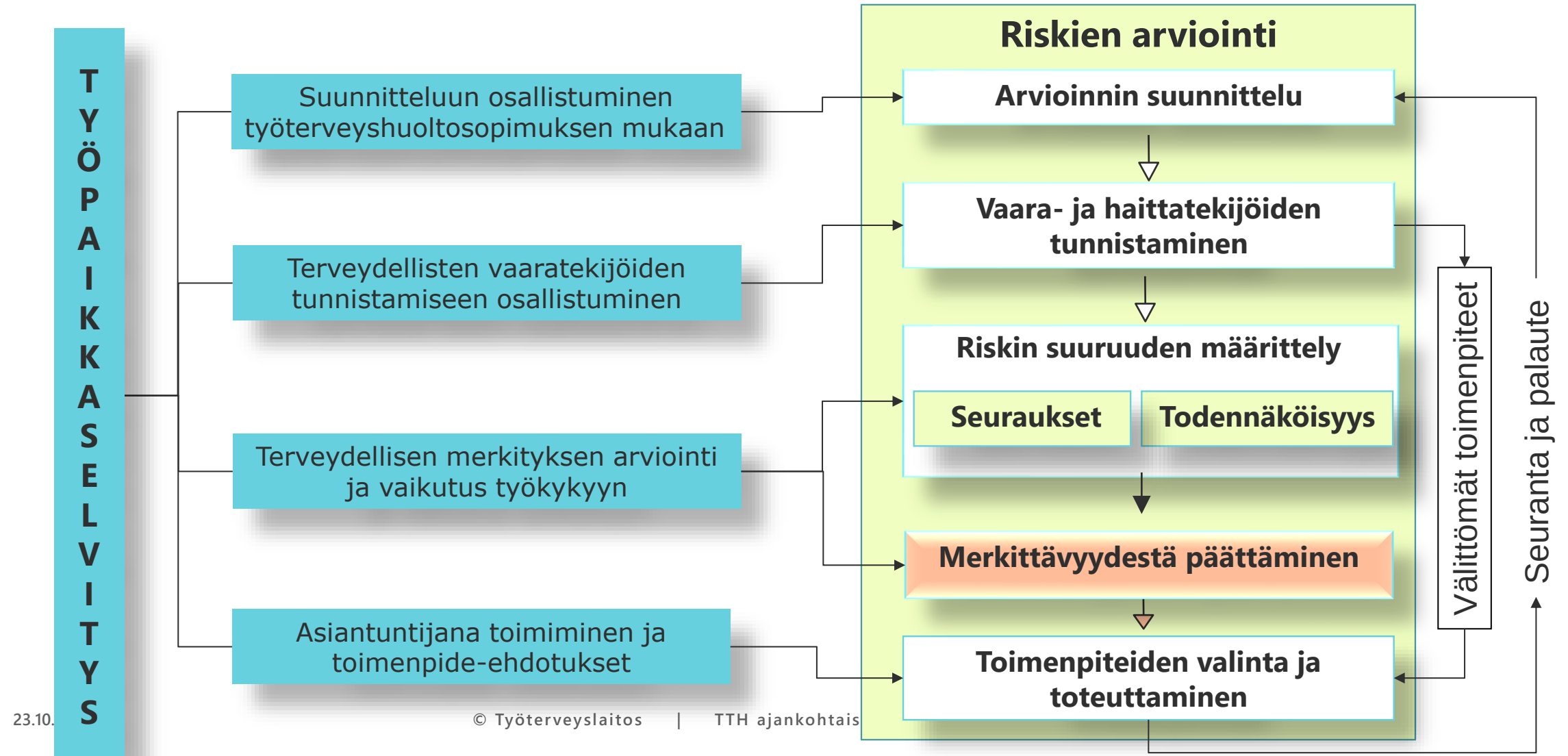
Työn terveysvaarojen tunnistaminen. Pääkkönen, Rantanen, Uitti 2005.

Seuraukset →		Todennäköisyys		
		Vähäiset (<3 pv) (epämukavuus, ärsytys, ohimenevä sairaus, esim. mustelma, ihoärsytys, nyrjähdys)	Haitalliset (3-30 pv) (pitkäkestoinen vakava sairaus, pysyvä lievä haitta, esim. murtuma, palovamma, kuulovaurio, hitsarin silmä)	Vakavat (>30 pv) (pysyvät vakavat vaikutukset, elämää lyhentävät sairaudet, myrkytykset, esim. työkyvyttömyys, työperäinen syöpä, astma, sydänkohtaus, näön menetys)
Todennäköisyys ↓	Todennäköinen			
	Mahdollinen			
	Epätodennäköinen			
	Epätodennäköinen			
Seuraukset →		Vähäiset (<3 pv) (epämukavuus, ärsytys, ohimenevä sairaus, esim. mustelma, ihoärsytys, nyrjähdys)	Haitalliset (3-30 pv) (pitkäkestoinen vakava sairaus, pysyvä lievä haitta, esim. murtuma, palovamma, kuulovaurio, hitsarin silmä)	Vakavat (>30 pv) (pysyvät vakavat vaikutukset, elämää lyhentävät sairaudet, myrkytykset, esim. työkyvyttömyys, työperäinen syöpä, astma, sydänkohtaus, näön menetys)
		Vähäiset (<3 pv) (epämukavuus, ärsytys, ohimenevä sairaus, esim. mustelma, ihoärsytys, nyrjähdys)	Haitalliset (3-30 pv) (pitkäkestoinen vakava sairaus, pysyvä lievä haitta, esim. murtuma, palovamma, kuulovaurio, hitsarin silmä)	Vakavat (>30 pv) (pysyvät vakavat vaikutukset, elämää lyhentävät sairaudet, myrkytykset, esim. työkyvyttömyys, työperäinen syöpä, astma, sydänkohtaus, näön menetys)
Todennäköisyys ↓	Todennäköinen	Kohtalainen 3	Merkittävä 4	Sietämätön 5
	Mahdollinen	Vähäinen 2	Kohtalainen 3	Merkittävä 4
	Epätodennäköinen	Merkityksetön 1	Vähäinen 2	Kohtalainen 3
	Epätodennäköinen	Merkityksetön 1	Vähäinen 2	Kohtalainen 3

Työpaikkaselvitys ja riskien arviointi

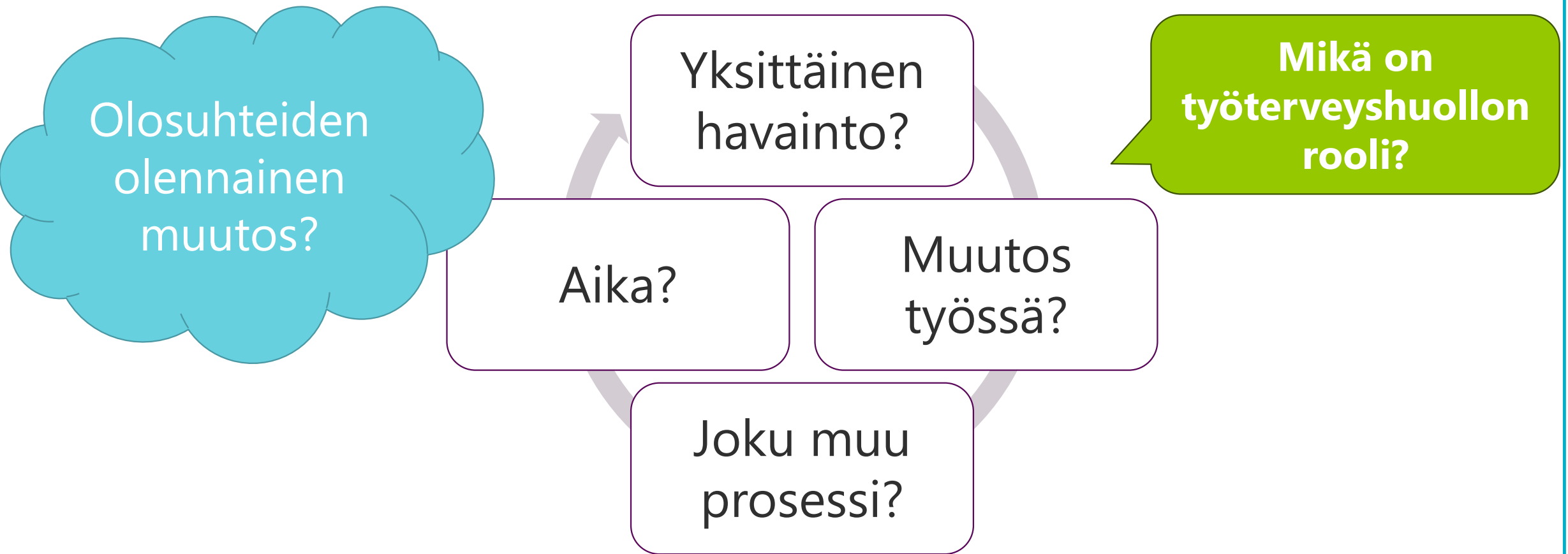
Työn terveysvaarojen tunnistaminen. Pääkkönen, Rantanen, Uitti 2005.

Haasteet

Mikä vaikeuttaa etenemistä?

Triggeri – Mikä tekijä käynnistää riskien arvioinnin?

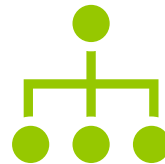
Roolitus ja vastuunjako

Mikä on
työterveyshuollon
rooli?

Omistaja

Kuka vastaa tuloksista?
Entä kustannuksista?

Toimeenpanija

Kenelle arvioinnin valmistelu ja
toimeenpano kuuluu

- yksittäisen työntekijän,
toiminnon tai yksikön osalta?
- kokonaisuuden osalta?

Asiakas

Kuka on kiinnostunut
lopputuloksesta?
Ketä arvioinnin tekeminen
eniten hyödyttää?

”

**Riskinarviointi ja
työpaikkaselvitys ovat
työpaikan omaa aktiivista
kehittämistä, eikä vain
ulkopuolelta tuleva
lakisääteinen velvoite**

”

Työturvallisuuslain soveltamisopas

[TTL.FI/TYOTURVALLISUUSLAKI](https://ttml.fi/tyoturvallisuuslaki)

Soveltamisopas täydentyy pykälä kerrallaan
lokakuusta 2024 alkaen.

Työterveyslaitos

Kiitos aktiivisuudestasi!

LISÄÄ ASIAA TYÖELÄMÄSTÄ?
SEURAA TYÖTERVEYSLAITOSTA SOMESSA JA
VIERAILE VERKKOSIVUILLAMME TTL.FI

